

Societat

UNA DIFUSIÓ ESCASSA, FORA DEL PRINCIPAT

L'Avui, una presència testimonial

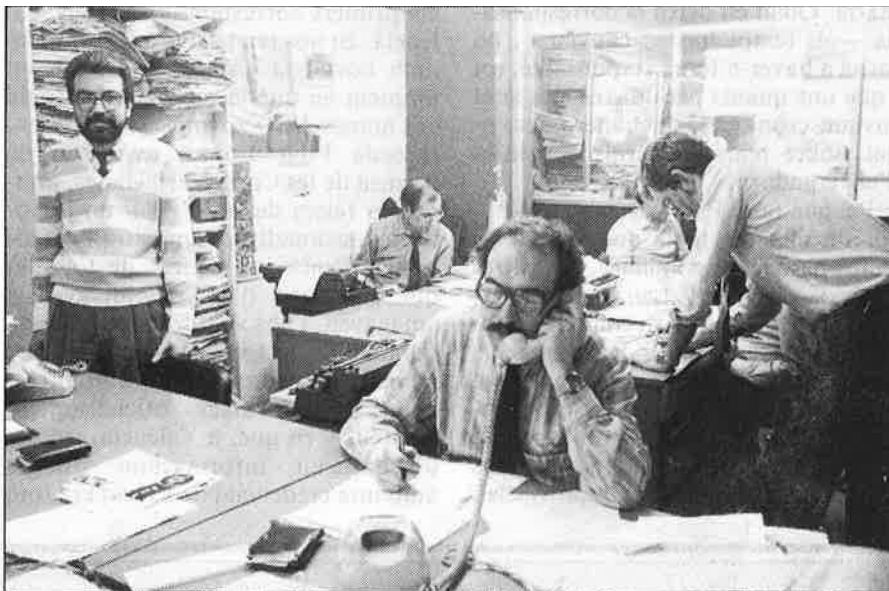
L'empresa editora del diari *Avui*, Premsa Catalana, S.A., ha manifestat la seua intenció de recuperar el mercat de Catalunya Nord, el País Valencià i les Illes. Un mercat que el periòdic abandonà en els anys de la seua crisi econòmica.

Assumpció Maresma i Fúlvia Nicolàs

La presència del diari *Avui* a Catalunya Nord, el País Valencià i les Illes pot qualificar-se, actualment, de «testimonial». Unes xifres de venda, a fora del Principat, que amb prou feines superen els 600 exemplars diaris —d'un tiratge de 40.000— ens donen idea del greu problema que haurà de superar un periòdic que nasqué, ara fa deu anys, amb voluntat d'abastar informativament tot el territori nacional.

«LM *vui* va fer una sortida eufòrica i ambiciosa. Aviat, però, van sorgir els problemes, i passàrem per un procés aguditzat de manca de recursos, el moment més greu del qual se situà entre els anys 78 i 79. Van ser problemes de supervivència, i aleshores es va eliminar tot allò que suposava una despesa excessiva... Ara s'ha iniciat un procés de relançament econòmic, i hem d'avançar amb prudència». Són paraules de Jordi Cabanna, gerent de l'*Avui* des de fa dos anys, dites en el moment en què comença a celebrar-se el desè aniversari del periòdic. La prudència és la consigna, prudència i rendibilitat, com també racionalització. Tot i que l'optimisme comença a aflorar d'ençà que l'Oficina de Justificació de la Difusió (OJD) donà per primera vegada en molt de temps xifres de difusió superiors als 40.000 exemplars, deixant enrere l'any 1979, amb la sentència a mort que representaven els 32.000 exemplars.

La crisi d'estabilització del diari, una difícil travessia sobre la corda fluixa, va tocar directament la seua presència als Països Catalans: fou eliminada la pàgina diària que els era dedicada, i, amb ella, corresponsalies i delegacions. Una distribució deficient acabà d'agreujar la situació. Ara, quan sembla aconseguida la consolidació del periòdic al mercat del Principat, torna a apuntar-se la possibilitat de fer de l'*Avui* un diari de Països Catalans, com ens deia l'actual di-

DOMÈNEC UMBERT

Redacció de l'*Avui* a Barcelona.

rector, Josep Faulí, en el moment de prendre possessió del seu càrrec.

A Catalunya Nord es reben, diàriament i segons les dades proporcionades pel mateix diari, 133 exemplars de l'*Avui*, tres dels quals arriben per correu a un trio de valents subscriptors. La resta, distribuïts per la Maison de la Presse de Perpinyà, es venen en quioscs i llibreries a partir del vespre o, més sovint, l'endemà de l'edició.

Segons informa des de Perpinyà Pere Verdager, l'*Avui* tingué, a principis de la seua història, un corresponsal fix a les comarques del Nord, corresponsal que no trigà a desaparèixer tan bon punt començaren els problemes econòmics de l'empresa. D'aleshores ençà la informació sobre Catalunya Nord que apareix a les pàgines d'aquest diari, a banda d'esdeveniments puntuals —com la Universitat Catalana d'Estiu de Prada— que mereixen la presència d'un enviat especial, és reduïda o inexistent, i sol limitar-se, quan toca, a notes d'agència o comunicacions breus... i, curiosament, a les previsions meteorològiques i als programes de la televisió francesa.

El retard amb què arriba a les mans dels hipotètics lectors, la manca d'informacions locals i la mala distribució del diari són, sens dubte, els motius pels quals el fet que l'*Avui* duga a la capçalera el seu preu en francs francesos —3,40— no passa de ser una optimista esperança. Malgrat els sovintejats intents, per part dels sectors nacionalistes del nord, d'aconseguir més atenció en el diari, aquests asseguren que, fins ara, «no hem rebut de Premsa Catalana, S.A., altra cosa que paraules amables i declaracions de bones intencions».

Individus d'ideologia nacionalista, professors i alumnes de català i els exiliats procedents del Principat són, a Catalunya Nord, el gros del petit nucli de lectors de l'*Avui*, un nucli, però, «cansat de seguir veient com el diari ens ignora dia a dia».

A les Illes, amb una venda diària total de 275 exemplars, segons fons de l'*Avui*, i de 125 segons altres fonts, també la presència d'aquest periòdic és ben migrada. «En els bons anys del començament —ens informa Josep Rosselló—, l'*Avui* havia arribat a vendre diàriament a Mallorca uns 500

exemplars, i duia cròniques de les Illes, a la pàgina de Països Catalans, gairebé cada dia». En els ambients nacionalistes insulars, la presència de l'Avui a les Illes és considerada «exclusivament testimonial», amb un nombre de subscriptors que, segons l'empresa, s'acosta als 85.

Sebastià Verd, avui cap d'informatius del Centre Regional de TVE a Mallorca, fou durant els sis primers anys del diari el corresponsal fix del diari a Ciutat, des d'on enviava una considerable quantitat d'informació diària. Quan ell deixà la corresponsalia —els temps havien canviat—, no tornà a haver-n'hi un responsable, tot i que uns quants periodistes han anat enviant cròniques, de manera ocasional, sobre temes culturals o polítics d'envergadura.

Pel que fa al País Valencià, mai millor dit allò tan tòpic que «qualsevol temps passat va ser millor». Les xifres totals de venda de l'Avui en aquest territori, segons la mateixa empresa editora, superen amb prou feines els 300 exemplars diaris. D'aquestes, cap no va a parar a Castelló, perquè, segons informa Pasqual Broch, problemes de distribució feren desaparèixer, anys ençà, aquest diari del circuit provincial.

Tampoc al País Valencià la situació no ha estat sempre tan dramàtica. Ben al contrari, en els primers moments de l'Avui se n'havien arribat a vendre molt més de mil —alguns diuen que dos mil— exemplars diaris. Aleshores, el País Valencià comptava amb quasi una pàgina sencera d'informació diària, elaborada a València pels quatre periodistes que treballaven a la delegació de l'Avui, un pis confortable i al centre de la ciutat.

Pilar López, Vicent Aleixandre, Emili Piera i Josep Torrent van ser-ne els primers corresponsals al País Valencià, en uns temps que ara recordem amb nostàlgia i satisfacció. «En un moment en què la premsa a València era només *Las Provincias* i *Levante*», recorda Pilar López, avui cap de premsa de les Corts Valencianes, «nosaltres fèiem des de l'Avui un periodisme nacionalista, combatiu i democràtic. Donàvem notícia de tot allò que els diaris d'ací manipulaven o amagaven, i ens vam fer amb un gran nombre de lectors i també, és clar, amb alguns enemics, perquè no preteníem fer informació oficialista...». Eren anys en què, a València, tractar d'aconseguir informacions oficials amb una credencial de l'Avui era tota

una aventura. I, tanmateix, donaven molta informació, i sembla que bona. «Sobretot, política i laboral, a vegades sobre temes que els altres ni esmentaven. Teníem molt bona relació amb la gent de la redacció de Barcelona, als quals només coneixíem per telèfon, i podem dir que Josep Faulí ens defensà i ens ajudà moltíssim com a director, perquè tenia molt interès per promoure un espai informatiu dedicat als Països Catalans».

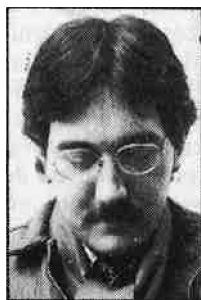
L'any 78-79, però, desaparegué la delegació de València. L'empresa considerà que les despeses que ocasionava eren molt superiors al que justificava el nombre de lectors a València, i deixà de pagar el lloguer del pis i de demanar informació als corresponsals. «Fou una llàstima, i no només per a nosaltres», diuen Pilar López i Pep Torrent. «No sé si s'enfadaran en saber-ho, però el fet és que la nostra delegació, a banda una tasca informativa important i necessària, feia també tanta política, en un sentit ampli del terme, com podia haver fet una associació o un partit. Al nostre piset es reunien grups polítics aleshores il·legals, gent de la cultura, associacions cíviques... era un espai obert».

Quan es tancà la delegació, els cor-

El meu «Avui», el meu ahir

Amadeu Fabregat

La cronologia dels (renta set anys que, ara com ara, m'han estat adjudica Is, és una tirallonga de capçaleres fjonedisses 1 de peus d'impremta interromputs. Revistes i revístetes, diaris i diariets han passat pel llit de la meus Olivetti Studio des que un dia, allà pels volts de l'any setanta, vaig adonar-me que l'escriptura, i per tant el periodisme, és la més ambigua de totes les arts.

Amors fugaços, alguns d'ells contra natura, frivolitats conjunturals: Gorg, Las Provincial, Destino, Valencià Semanal, Notieïas, Reporter... En aquesta desfilada, l'Avui ocupa el lloc d'un amant força consolidat, d'aquells de quasi per a tota la vida. Des del mateix dia del naixement del periòdic, un 23 d'abril de 1976, fins a març de 1983, amb algun que altre període vacacional pel mig, vaig ser un assidu i persistent col·laborador del diari. Un diari al qual vaig arribar de la mà il·lusionada de Josep Faulí, immediatament després de sofrir 8 València el tràngol singularíssim de l'afer AjobSanco, de grata o Ingrata memòria, segons els casos. Faulí, doncs, em recollí, com qui diti, de l'«arroyo», arruïnada i morta de gana com estava després que el governador civil d'aquella temporada m'expulsés de Radio Nacional, sota l'acusació d'heretgia.

A l'Avui vaig trobar una finestra de llibertat —superba balconada modernista, caldria dir-ne— que a València se'm negava. Escriure, diu Fuster, és una forma de venjar-se. Jo em vaig venjar moltíssim, tot publicant lcs atrocitats més imaginatives i que l'època propiciava. Eren temps de revolta, quan els periodistes fèiem política i els polítics lluitaven amb les dents per consolidar ta botigueta. La meua columneta diària em proporcionà remeses mensuals d'or català, i lu satisfacció de pontificar sobre el bé i el mal amb la més absoluta impunitat. (De l'OTAN, afortunadament, no vaig arribar a parlar-ne). Els símbols, aleshores, comptaven molt més que no la realitat. I d'altres històries, com ara els contactes personals amb el Molt Admirable Senyor Tarradellas (un dia ho contaré tot).

Vaig exercir, en un diari força interessat pels afers dels «sudacas» catalans, és a dir, nosaltres els valencians, d*oracle de la transició a la comarca de l'Horta i pitonissa pre-autonòmica. Una mena de senyora Fra ne is embolcaldada amb lot de senyeres de lamé i sempre amatent a la croada.

Albinyana, el blau al cor, el búnquer-barraqueta, Licor 143/151, els nacionalistes i les «listas» nacionals... Els pobres periodistes que han nascut massa tard mai no sabran, perquè no visqueren les catarsis excelses d'aquell temps, quina cosa és l'alegria d'escriure. L'Avui en donà testimoni. **D**

responsals llogaren, junt amb periodistes d'altres mitjans, un altre pis, «que funcionà una mica com escola de corresponsals, perquè allí, amb els de *YAvui*, treballava gent d'altres diaris i revistes al marge del periodisme oficialista que es feia a València». No durà massa, però. Cada volta sortia al diari menys informació del País Valencià, i els primers corresponsals s'anaren buscant altres feines en mitjans de la ciutat. El 78, la informació diària fou substituïda per una columna, memorable, escrita per Amadeu Fabregat. Aquella columna, també diària i on es barrejaven opinions i in-

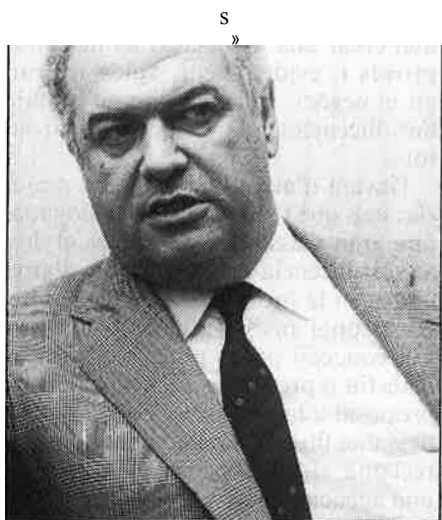
gent que vol practicar el català que estudia o ensenya, nacionalistes o catalans del Principat residents a València o Alacant. Disvesa és l'empresa que distribueix el diari a la «provincia» de València, i assegura repartir-lo cada dia a uns 180 punts de venda, la majoria de la capital.

Segons fons de la distribuïdora, «l'*Avui*, com tota la premsa de Barcelona, a València només té actualment una presència testimonial. Per raons històriques i polítiques, la diferència de vendes entre els periòdics de Barcelona i els de Madrid a València és abismal, en favor dels de Madrid, i no

efectivament, molt difícil. El problema de la seua distribució en aquests territoris, opina el president del consell d'administració del diari, Antoni Subirà, «és com allò del peix que es mossega la cua: hi ha gent a les Illes i al País Valencià que diu que el diari es vendria més si donés informació d'aquests indrets, però això requeriria unes despeses que la venda del diari en aquestes zones no justifica. El diari *Avui*, com totes les publicacions en català, té unes dificultats econòmiques que tots coneixem, i encara no hem pogut fer un esforç econòmic per veure si aquest cercle viciós es pot trencar, però tant jo com el consell d'administració estem ara molt interessats a intentar-ho».

Subirà creu que ara pot ser un moment més favorable de cara a propiciar l'expansió nacional del rotatiu que fa tres o quatre anys, «per l'èxit evident que TV3 i publicacions com ara EL TEMPS estan assolint, i que és una demostració que el sentiment de Països Catalans és viu i actual, no una cosa arqueològica». De tota manera, l'esforç de *YAvui* per aconseguir una bona penetració en el mercat del Principat ha deixat en segon terme, fins ara, els mercats de les Illes, Catalunya Nord i el País Valencià: sense corresponsals, amb una distribució deficient, sense espai informatiu... «No estem en condicions de garantir econòmicament cap aposta al joc d'atzar —diu Subirà—. El que podríem fer és considerar la possibilitat d'unes campanyes de promoció i subscripcions, demanant suport a altres mitjans... necessitem un acte de fe de la població d'aquests territoris, com el que van fer i fan els lectors del Principat. D'altra banda, estem disposats a estudiar el tema de corresponsals, i, fins i tot, a crear una redacció a València connectada amb la nostra».

Josep Faulí, l'actual director de *YAvui* —que fou també, anys ençà, el primer director d'aquell diari—, declararà a EL TEMPS en el moment de prendre per segona vegada possessió del seu càrrec la voluntat d'ampliar l'espai informatiu dedicat als Països Catalans. Superats els moments econòmicament més angoixosos per al diari, el seu consell d'administració sembla també solidari amb aquestes intencions. El seu president ens deia, fa pocs dies, que, una volta consolidat *YAvui* al Principat, «crec que val la pena de fer un esforç seriós per tal d'estendre'l a tot l'àmbit dels Països Catalans, i no d'una manera testimonial com fins ara; és el moment de fer-ho».

DOMÈNEC UMBERT

Antoni Subirà, president del consell d'administració de Premsa Catalana, SA. A la dreta, anunci del diari a Barcelona.

formacions en to irònic, intel·ligent i crític, fou, fins l'any 83, quasi tota la informació sobre el País Valencià que podien llegir els lectors de *l'Avui*.

També Fabregat, avui director del Centre Regional de TVE a València, deixà en el 83 la corresponsalia del diari, corresponsalia que des d'aleshores ha estat ocupada de manera irregular i esporàdica per altres periodistes de la ciutat. Jesús Civera, un jove professional, és actualment el responsable d'enviar a la redacció de Barcelona les escasses cròniques que sobre el País Valencià publica el diari, la majoria de les quals fan referència a temes de caire cultural. Alacant i Castelló, que mai no han tingut corresponsal propi, segueixen sent veritables excepcions a les seues pàgines, amb una presència informativa que es redueix a notes d'agència, molt breus, generalment.

Els lectors de *YAvui* al País Valencià, a banda dels 96 subscriptors que, segons l'empresa, el reben diàriament a casa, són, segons els quiosquers i els distribuïdors consultats,

sembla molt probable que aquesta situació haja de canviar en poc de temps». El fet que *YAvui* havia arribat a vendre, en uns primers moments, més de mil exemplars diaris tan sols a València, ens l'explica Disvesa com «un fenomen propi dels primers anys de la transició, quan qualsevol novetat era ben rebuda i la gent estava ansiosa de llegir nous periòdics... però això va canviar prompte».

l'Avui arriba a València per carretera, generalment de matí, però sol vendre's tard als quioscs, la majoria dels quals se'n queden molt pocs exemplars —d'un a cinc, segons la seua importància— que ja tenen pràcticament reservats a clients habituals, els quals el compren cada dia o alguns dies fixos a la setmana, sobretot els diumenges. A Alacant, ens informa Joan de Bustos, hi sol arribar l'endemà de l'edició junt amb la premsa estrangera, i el compren majoritàriament professors i alumnes de català.

La situació de *YAvui* a Catalunya Nord, el País Valencià i les Illes és,